

tejp på här

LRF driver landsbygdens och de gröna näringarnas viktigaste framtidsfrågor. För att skapa tillväxt, lönsamhet och attraktionskraft.

Tillsammans medverkar vi i LRF till utvecklingen av företag och företagare som arbetar med jord, skog, trädgård och landsbygdens miljö som bas.

Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm • 0771-573 573 • www.lrf.se

LRF i din vardag

Medlemsinformation 2012

Att du är medlem tjänar alla på

LRFs drygt 170 000 medlemmar kan vid en ytlig betraktelse framstå som en mycket brokig samling. Vi är allt från skåningar till norrlänningar, människor som vill se en levande landsbygd, små- och storföretagare, våra företag är verksamma inom fler än 60 olika näringsverksamheter och vi är i alla möjliga olika åldrar.

Vi är många och vi är olika. Men bredden och mångfalden förenar oss, ger LRF tyngd och gör oss till en samhällskraft att räkna med. Våra företag knyter ihop stad och land. Våra intressen och strävanden knyter ihop generationer.

LRF som organisation har tydliga uppdrag: Att stödja dig så att du kan utvecklas som företagare, leva och arbeta på landsbygden. Att arbeta för ökad lönsamhet genom bättre konkurrensvillkor. Att värna äganderätten och stödja den som berörs av intrång. Att erbjuda förmåner och rabatter som märks i din plånbok.

LRF är också den kraft som tar vara på alla unga som brinner för de gröna näringarna. Som ger dem möjlighet att träffas och utveckla en landsbygd där ungdomar har vilja och möjligheter att starta och driva lönsamma företag.

Som medlem i LRF är du med i en folkrörelse som bygger på gemenskap och solidaritet. Sammanhållning, inspiration och erfarenhetsutbyte är det som håller ihop oss och som bidrar till att vi med-

lemmar stöttar varandra och kan utveckla våra företag. Tillsammans får vi landet att växa. Tillsammans får vi också unga människor att växa. Så att de i framtiden kan axla rollen som Sveriges nya bönder.

Det arbetet innehåller många utmaningar. Därför måste LRF ta tåten och initiera utvecklingen. Just nu arbetar LRF med två centrala strategier: En för ökat värde i livsmedelsproduktionen och fler matproducenter och en för ökad produktion av förnybar energi, energieffektivisering och minskat beroende av fossila bränslen. Detta kommer att stärka även andra näringsgrenar bland oss gröna företagare.

Vi tillför samhället jobb, livskvalitet och hälsa. Var och en av oss är viktiga idag. Och det vi står för tillsammans gör oss outhärliga för framtiden. Att du är medlem i LRF tjänar alla på. Du, bygden och alla dina kollegor inom de gröna näringarna. I den här broschyren kan du läsa mer om medlemsnyttan och träffa några av alla dem som står vid din sida.

Helena Jonsson
Förbundsordförande i LRF

Kristina Yngwe
Ordförande i LRF Ungdomen

INNEHÅLL

Kanske har du närmare till din lokalavdelning än till skolan och banken? Sid 5

- Ditt lokala nätverk
- Tillsammans gör vi skillnad

Reportage: Katja möter Anja från LRF Ungdomen Skaraborg. Sid 6–7

Gröna företagare har nytta av sitt medlemskap i LRF. Sid 8–11

- Nycklar till företagsutveckling
- Utbildningar, kurser och studiecirkel
- Rådgivning vid ägarskifte
- Startpaket för dig under 36
- Ökad lönsamhet i skogen
- Hjälpa att sänka energikostnaderna
- Nya affärsmöjligheter inom energi
- Ta del av den växande matmarknaden
- Testa nya idéer i ett projekt

Reportage: Svante och Michaela träffar företagarcachen Oscar. Sid 12–13

LRF påverkar villkoren för företagaren på landsbygden. Sid 14–17

- På markägarens sida
- Större inflytande i skogen
- Ökat intresse för svenska råvaror
- Stort genomslag i media för LRF
- Verktyg för arbetet med vildsvin
- Stöd till behövande kollegor i andra länder
- LRF är en kraft att räkna med

Reportage: Torsten möter Sunita, växtskyddsexpert. Sid 18–19

Rätt försäkrad. Sid 20

Reportage: Per träffar Anders, viltvårdsexpert. Sid 21

Dina medlemsförmåner. Sid 22–23

Reportage: Mattias möter Margareta, företagsutvecklare inom köttproduktion. Sid 24–25

LRFs dotterbolag. Sid 26

Medlemsavgifter 2012. Sid 27

Medlemsansökan. Sid 28

Kanske har du närmare till din lokalavdelning än till skolan och banken?

LRF har 1 159 lokalavdelningar över hela landet. De är navet i LRF och en mötesplats för drygt 170 000 medlemmar som vill utveckla de gröna näringarna, sina företag och förbättra livsvillkoren på landsbygden.

Lokalavdelningen finns där du bor. Ditt, lokalavdelningens och kommungruppens engagemang och arbete blir allt viktigare för att hålla landsbygden levande.

Ditt lokala nätverk

Genom lokalavdelningen kan du ta del av utbildningar, föreläsningar och träffar. Här kan du lära känna dina grannar, träffa andra företagare inom de gröna näringarna och bygga upp ditt lokala nätverk. Din lokalavdelning skickar regelbundet ut information om vad som är på gång till dig som är medlem. Du kan även hålla utkik i Land Lantbruk på de gröna sidorna under rubriken LRF Mitt i byn.

Tillsammans gör vi skillnad

LRF är en folkrörelse och du kan vara med och påverka, både i de gröna näringarna och i LRF som organisation. Till exempel genom att framföra dina åsikter till förtroendevalda och på lokalavdelningarnas årsmöten, genom att skriva motioner och delta i aktiviteter.

Du kan också själv engagera dig som förtroendevald. LRF har cirka 12 000 förtroendevalda runt om i landet som driver på utvecklingen lokalt och inspirerar andra medlemmar att förverkliga LRFs vision om att vi får landet att växa. Det är en viktig uppgift som också är utvecklande för dig själv. LRF stöttar dig med särskilda utbildningar för förtroendevalda.

Katja Löthaders

315 Flora

Anja Thorsson

Anja arbetar för att Katja ska ha en framtid inom de gröna näringarna

Anja Thorsson, ordförande i LRF Ungdomen Skaraborg brinner för det unga företagandet inom LRF. **Katja Löthaders** utbildar sig just nu till agrotekniker och är helt inställd på en framtid inom de gröna näringarna.

Ett av de stora problemen för de unga idag är att vi lever i en tid där det är svårt att starta med två tomma händer, menar Anja. Alla som vill har inte råd att köpa gård och därför måste det finnas alternativa lösningar. Förebilderna finns. Delat ägarskap är vanligt i exempelvis Australien och i Danmark förekommer det att nyckelpersoner blir delägare i större företag.

Katja är 26 år och har jobbat med mjölk och spannmål sedan hon gick ut naturbruksprogrammet på gymnasiet.

– Drömmen är att ha ett jobb inom de gröna näringarna och en mindre gård med egen mjölkproduktion.

Katja ser egentligen inga hinder för att nå sin dröm. Hon är övertygad om att det kommer att öppna sig flera möjligheter när hon har avslutat sin utbildning.

– Katja är ett bra exempel på att det finns unga människor som verkligen vill jobba och som kan stå för förnyringen inom jord- och skogsbruket, säger Anja. Aktiviteten inom LRF Ungdomen Skaraborg är stor. 8 procent av LRFs

medlemmar i området är under 35 år och det finns många som vill vara med och utveckla de gröna näringarna.

– Just nu har vi fått klartecken från Länsstyrelsen för att starta ett projekt inom mjölkproduktion som vänder sig till både yngre och äldre medlemmar. Förhoppningen är att det skapas kontakter som på sikt kan leda till ett ägarskifte i företag där det annars inte skulle finnas någon naturlig fortsättning, berättar Anja.

Man har just genomfört en lyckad studieresa där besök hos ett getmejeri och en ekogrisproduktion stod på programmet. LRF Ungdomen Skaraborg

satsar på studiebesök hos nytänkare, uppstartare och duktiga företagare. Målet är att inspirera fler till att starta företag på landsbygden.

– Vi har även informationskvällar och företagsskola för medlemmar som vill förkovra sig och bli effektivare och tryggare i sitt företagande. Med allt ifrån tips inför bankkontakten till bokföring, försäkringar och mycket mer.

– Undersökningar påstår ju att svenska bönder snart kommer att vara utrotade. Det vill jag inte vara med om. Vi unga är de gröna näringarnas framtid och jag hoppas verkligen att vi kan få fart på förnyringen, säger Anja.

Gröna företagare har nytta av sitt medlemskap i LRF

Av LRFs drygt 170 000 medlemmar är de flesta på ett eller annat sätt involverade i något av de 90 000 företag som är verksamma inom de gröna näringarna.

Dessa företag täcker fler än 60 olika näringsverksamheter och varje företagare arbetar med i genomsnitt 3–5 verksamheter per gård. Som företagare och medlem har du tillgång till expertkunskap och utvecklingsmöjligheter inom LRF.

Nycklar till företagsutveckling

LRFs regionala företagarcoacher bidrar till att de medlemmar som är intresserade utvecklar sitt företagande, blir framgångsrika och uppnår och överträffar sina egna uppställda mål.

Utgångspunkten är dina egna förutsättningar och önskemål tillsammans med det coachande förhållningssättet, som bland annat går ut på att coacherna genom att ställa konstruktiva och utmanande frågor hjälper företagaren att själv hitta möjligheter och mål.

En annan viktig del i företagsutvecklingen är att bli lotsad vidare till rådgivare, bra utbildningsinsatser och kontakter med myndigheter och näringsliv. Men också till nätverk av företagarkollegor i samma region, som har liknande eller kompletterande verksamheter.

Ring ditt regionkontor om du vill komma i kontakt med en företagarcoacher.
www.lrf.se/foretagarcoacher

Utbildningar, kurser och studiecirklar

LRF tar fram och erbjuder utbildningar, kurser och studiecirklar inom exempelvis områdena miljö, energi, företagsutveckling och skog. Några exempel är:

- Utbildning i marknadsföring och försäljning för småskaliga livsmedelsföretagare
- Specialkurser inom entreprenad
- Kompetensutveckling för hästföretagare
- Kompetensutveckling inom nötköttsproduktion
- Studiecirklar om vattenvård

Hör av dig till regionkontoret för mer information. Du når din region via 0771-573 573.

Rådgivning vid ägarskifte

Ett ägarskifte är komplext med många frågor som kommer upp och ska lösas. Det handlar om både ekonomi och känslor. Då underlättar det att tidigt koppla

in någon utomstående som kan finnas med i processen. LRF Konsult kan hjälpa dig, medarbetarna där har lång erfarenhet och all den kompetens du behöver. De ordnar också regionala träffar på temat Gården byter ägare.

www.lrf.se/vb10/agarskifte

Startpaket för dig under 36

Har du tagit över eller startat ett nytt företag eller ny verksamhet och är under 36 år? Då har du som medlem möjlighet att få två timmars kostnadsfri rådgivning kring ekonomi och juridik med en rådgivare från LRF Konsult.

www.lrf.se/startpaket36

Ökad lönsamhet i skogen

Genom Krafthandling Skog vill LRF och skogsägarföreningarna stimulera skogsägare att öka aktiviteten och lönsamheten i sitt skogsbruk. Det är ett rådgivnings- och utbildningspaket som bland annat erbjuder grundkurser och personlig rådgivning för blivande och nya skogsägare.

www.lrf.se/krafthandlingskog

Hjälp att sänka energikostnaderna

För att få bidrag till en energikartläggning krävdes tidigare en årlig förbrukning på 500 000 kWh. LRF har bidragit till att gränsen har sänkts. Gårdar som

har mer än 100 djurenheter får nu bidrag när gårdens energianvändning kartläggs.

I samband med detta har LRF också utbildat energirådgivare som kan kartlägga energianvändning och föreslå kloka effektiviseringsåtgärder. Energirådgivarna är kunniga inom energi, teknik och lantbruk och kan föreslå sparåtgärder som har inverkan på produktionen, avkastning, kvalitet och djurmiljö. Det finns mycket pengar att spara.

www.lrf.se/vb10/energieffektivisering

Nya affärsmöjligheter inom energi

Som företagare inom de gröna näringarna har du många affärsmöjligheter inom energi. Passa på att ta tillvara dem

innan någon annan gör det. Ett viktigt syfte med LRFs energistrategi är att stärka den enskilda medlemmens möjligheter att på egen hand eller i samverkan med andra sälja förnybar energi. Det handlar även om resurseffektivisering och möjligheterna att göra ditt företag mindre beroende av fossil energi.

Målet är skapa konkurrenskraft genom energieffektivisering och omställning i energianvändningen, och att skapa nya lönsamma affärer.

Gemensamt ska vi arbeta på flera sätt för att målet ska nås. Forskningsresultat ska snabbt omsättas till teknik på gårdsnivå och man ska underlätta för enskilda företagare att effektivisera sin resursanvändning.

www.lrf.se/energiforetagande

Ta del av den växande matmarknaden

Värdet av gårdens alla verksamheter växer men antalet bönder som försör Sveriges konsumenter med mat har halverats sedan 1975. Inom de grenar som har varit kärnan i svenskt jordbruk – mjölk, nötkött, griskött och spannmål – minskar det reala värdet år från år.

Samtidigt växer matmarknaden stadigt och nu handlar det om att LRFs medlemmar ska ta del av den allt större kakan. Det är vad LRFs livsmedelsstrategi handlar om – ”Mer svensk mat, mer värd mat och fler matbönder”.

Under 2011 har nästan 11 000 medlemmar bidragit med kunskap i dialogen om den nya livsmedelsstrategin och med synpunkter på vad vi på gårdarna själva kan göra för att producera mat med ökad lönsamhet.

Under LRFs förbundsstämma 2011 antogs livsmedelsstrategin med målet att vända kurvorna och se ett ökat värde av den svenska livsmedelsproduktionen. Målet är satt till 1 procent ökat reallt produktionsvärde på gården per år fram till 2020. I kronor betyder ökningen cirka 10 miljarder kronor per år jämfört med den trend som vi har idag.

Det finns flera vägar till bättre affärer och livsmedelsstrategin inriktar sig på:

- Förbättrad konkurrenskraft
- Ökat värdeskapande i råvaran
- Långsiktig satsning på offentliga inköp och export

www.lrf.se/matmarknaden

Testa nya idéer i ett projekt

Projekt är ett av de verktyg LRF erbjuder för att du tillsammans med andra ska kunna utveckla din verksamhet. Är ni en grupp LRF-medlemmar som har en gemensam idé kan ni få hjälp att starta projekt via LRF. Regionförbunden ordnar också många aktiviteter via projekt som du kan delta i om du vill utveckla dig själv och ditt företag.

Vill du veta mer om projekt kan du vända dig till din region, 0771-573 573.

Michaela Hellnevi

Svante Hellnevi

Oscar Abrahamsson

Svante och Michaela bollar framtiden med Oscar

Oscar Abrahamsson är en av LRFs 29 företagarcoacher som stöttar medlemmar som vill utveckla sina företag på olika sätt.

Svante och Michaela Hellnevi står inför ett livsavgörande beslut, som de inte är ensamma om att fatta. Det handlar om ägarskifte. En viktig fråga för alla som äger jord och skog och som omfattar både känslor och ekonomi.

Svante och Michaela har tagit kontakt med Oscar för att diskutera sin framtid och situationen är lätt att känna igen sig i för många LRF-medlemmar. Svante som är yngste sonen vill ta över. Mor, far och

två syskon finns med i bilden och de står alla inför en rad viktiga diskussioner och beslut.

– Som företagarcoach kan jag vara med och se till att de här diskussionerna blir av. Det handlar först och främst om att sitta ned och fundera på vad alla inblandade vill och vad som behöver göras, berättar Oscar som är utbildad coach och i första hand finns där för att lyssna in och ställa meningsfulla frågor som leder vidare.

– Det är alltid mycket att göra på gården och svårt att hitta tiden för de här samtalen, tycker Svante. Därför är det

skönt att ha hjälp av någon som strukturerar processen och ligger på. Han tycker också att många nya idéer väcks i samtalen med Oscar.

– Jag ser nya möjligheter som jag inte sett förut. Vi har snuddat vid tankar på gårdsbutik och varför inte undersöka möjligheterna att jobba med turism? Gården ligger naturskönt och här finns tillgång till många olika typer av rekreation.

Men först måste det bli klart hur ägarskiftet ska gå till. Både Svante och Michaela har andra arbeten vid sidan av och känner att eventuella investeringar

och satsningar måste vara väl förankrade inom familjen.

– Det här är en ganska typisk uppgift för oss företagarcoacher, konstaterar Oscar. Vi försöker visa på olika utvecklingsmöjligheter och fungerar som bollplank och informationskälla. Vi kan vara en länk till samarbetspartners av olika slag och hänvisa vidare till exempelvis ekonomiska och juridiska rådgivare hos LRF Konsult.

– Det är fantastiskt att få den här möjligheten, tycker Svante, som nu har kallat till det första mötet med den övriga familjen.

LRF påverkar villkoren för företagaren på landsbygden

En viktig uppgift för LRF är att verka för så goda näringspolitiska villkor som möjligt för dig som driver företag på landsbygden. Genom att vara medlem bidrar du till att LRF kan stärka sina budskap på alla nivåer i samhället: kommunalt, regionalt, nationellt och på EU-nivå.

På markägarens sida

Förra sommaren gick riksdagen på LRFs linje och beslutade om högre ersättning vid expropriation. Beslutet gäller från och med den 1 augusti 2010 och betyder att markägare som tvingas avstå hela eller delar av sin fastighet får högre ersättning.

Beslutet medför även att man i framtiden ska kunna få ersättning för så kallade förväntningsvärden, det vill säga markägaren blir berättigad till det värde som marken har för det den ska användas till vid en expropriation, till exempel i en kommunal översiktsplan.

LRF har drivit frågan sedan 1991 och framgången är resultatet av en mängd uppvaktningar, remissvar, debattinlägg och nätverkande. Markägarnas rättigheter är föremål för ständig bevakning och äganderättsfrågan är ett prioriterat område för LRF.

www.lrf.se/aganderatt

Större inflytande i skogen

LRF har tagit initiativet till Kometprojektet som ska uppmuntra markägare att skydda skog på frivillig basis. Detta har gett markägaren större inflytande i arbetet med att bevara värdefull natur.

Många skogsägare har känt sig utsatta och myndigheterna har heller inte uppskattat att behöva inkräkta på äganderätten. Politikerna gick på LRFs förslag och nu har man en dialog där politikerna ser markägaren som en möjlighet och inte som en broms.

www.lrf.se/komet

Ökat intresse för svenska råvaror

I början av oktober besökte kocken Malin Söderström LRF-medlemmar och tittade närmare på deras arbete med att producera olika livsmedel. Inslagen sändes i TV4 Nyhetsmorgon i stället för det traditionella Middagstipset.

En tittarundersökning visade att drygt 1,3 miljoner tittare hade sett minst ett inslag av Middagstipset. Och man gillade vad man såg. 66 procent av de tillfrågade säger att inslagen ökat intresset för att köpa svenskproducerade råvaror och majoriteten av dem som tittat säger också att de kan tänka sig betala mer för svensk mat.

www.lrf.se/narproducerat

Stort genomslag i media för LRF

En genomsnittlig dag nämns och medverkar LRF och LRFs medlemmar i 17 artiklar och inslag spridda över hela Sverige, det blir över 6 000 publiceringar per år. Och de allra flesta är neutralt eller direkt positivt vinklade.

I 2010 års undersökning där Sveriges journalister rankar 283 organisationers

Startskott för svenskmarkning

ica-nyheter

Rätt plöjning spar hälften av dieseln

Land

Eko eller konventionellt lantbruk - Vilket är bäst för klimatet?

P1

Tjäna pengar på annans mark inte allemansrätt

Svenska Dagbladet

och företags externa information behöll LRF niondeplatsen. Undersökningen visade att det journalister framför allt uppskattar hos LRF är att det är tillförlitligt och att informationen är begriplig och användbar.

LRF hamnade också i det absoluta toppskiktet både vad gäller presstjänstens och sakkunnigas tillgänglighet.

www.lrf.se/vb10/press

Verktyg för arbetet med vildsvin

Samförståndet mellan markägare och jägare är främsta framgångsfaktorn för vildsvinsarbetet, och att de som är berörda samarbetar över gränserna. Därför tog LRF i samarbete med Jägareförbundet fram ett utbildningsmaterial som är en del av vildsvinspaketet.

LRF har även medverkat i utbildning av länens viltförvaltningsdelegationer. Problemen ser olika ut i olika regioner och var och en måste ta itu med vildsvinen på sitt sätt. Nu finns ett verktyg för det lokala arbetet. I en del regioner har resultatet varit så gott att man känner en viss optimism i frågan.

www.lrf.se/vildsvin

Stöd till behövande kollegor i andra länder

Sveriges bönder ger stöd till hundratals bondekollegor världen över genom LRFs medlemskap i Kooperation Utan Gränser. Kooperation Utan Gränser arbetar för att förbättra livet för människor på landsbygden i fattiga länder genom att ge "hjälp till självhjälp". Kooperation Utan Gränser etablerades redan 1958, och LRF är en av grundarorganisationerna. Varje år går 20 kronor per medlem till Kooperation Utan Gränser. LRFs medlemmar samlar också in pengar på stämmor och andra möten. Under 2010 samlade LRF-medlemmarna in 3,9 miljoner kronor till Kooperation Utan Gränserns biståndsverksamhet – det är insamlingsrekord för tredje året i rad!

www.lrf.se/kug

LRF är en kraft att räkna med

En viktig uppgift för LRF är att verka för så goda politiska villkor som möjligt för dig som medlem och för de gröna näringarnas konkurrenskraft. Här kommer några exempel på hur en medlemsorganisation med drygt 170 000 medlemmar får saker att hända:

Utbetalning av gårdsstöd 1 december

Numera betalas gårdsstödet i Sverige ut så snabbt som EU:s regler medger, det vill säga 1 december.

Regeringen vill satsa på djurskyddet

LRF och Sveriges Grisföretagare har drivit ett intensivt lobbyarbete mot politiker och myndigheter för förbättrad lönsamhet hos svenska grisföretagare. Landsbygdsdepartementet och Jordbruksverket lyssnade på argumenten och regeringen vill lägga 88,5 miljoner kronor av landsbygdsprogrammets pengar direkt riktade till Sveriges smågrisproducenter. Går förslaget igenom kan smågrisproducenterna söka ersättning för utbetalning under hösten 2012.

Fler politiska segrar hittar du på www.lrf.se/vb10/framgangar

Djurskydds krav i offentlig upphandling

LRFs utredning om offentlig upphandling visar att det är möjligt för kommuner att ställa djurskydds krav så att svenska livsmedel kan konkurrera på lika villkor.

Bönder bidrar till en renare Östersjö

EU beslutade att stödja den storskaliga miljörådgivnings satsningen Baltic Deal. Beslutet innebär att bondeorganisationer och rådgivningsaktörer från sju Östersjöländer får 3,8 miljoner euro till utbildningar för att minska lantbrukets växtnärläckage.

Mer bredband till landsbygden

Regeringen tog beslut om ett bredbandsstöd som gör det enklare för boende på landsbygden att lägga ner rör för bredbandsfibrar.

Gårdsförsäljning av alkohol

En statlig utredning blev klar och lämnade förslag om hur småskalig försäljning kan genomföras utan att riskera Systembolagets monopol. LRF har drivit frågan om gårdsförsäljning.

Torsten Thuresson

Sunita Hallgren

Torsten och andra svenska lökodlare fick respit tack vare LRF

Sunita Hallgren jobbar med växtskyddsfrågor inom LRF och **Torsten Thuresson** är bonden som bland annat odlar lök på gården Södergård på Österlen.

Att skillnaden mellan olika länders lagstiftning kring växtskydd påverkar de svenska odlarnas konkurrenskraft är de helt överens om.

– Det är en stor utmaning att hitta odlingssätt som å ena sidan inte förorenar vårt vatten och å andra sidan skapar rimlig lönsamhet för de svenska växtodlarna och trädgårdsproducenterna, menar Torsten.

– Ja, växtskyddsfrågan är komplicerad och för en tid sedan såg det ut som om många svenska lökodlare skulle slås ut på

grund av ett uppseglade totalstopp för växtskyddsmedlen Stomp och Totril, berättar Sunita. Försök pågår för att hitta alternativa växtskyddsmedel för lökodlingen men ännu finns ingen lösning i sikte.

– Det var en stor lättnad när dispensen för fortsatt användning av Stomp och Totril kom, tycker Torsten. Att hitta alternativa odlingssätt och bekämpningsmetoder tar tid och under den tiden är det många som riskerar att försvinna ur produktionen, vilket öppnar dörrarna för andra jordbruksländer att förse svenska konsumenter med samma produkter. Och det är en tråkig utveckling, även ur miljösynpunkt.

Södergård är en av 17 gårdar i ett ut-

vecklingsprojekt för att finna lösningar på uthållig odlingsteknik inom det konventionella lantbruket i Sverige.

– Den stora osäkerheten kring växtskyddet påverkar även nyföretagandet, menar Sunita. Framför allt trädgårdsproduktionen, till exempel grönsaker och frukt, hålls tillbaka så länge vi inte har en helhetssyn med tydliga och långsiktiga beslut som skapar förutsättningar för produktion. Ett heltäckande och effektivt växtskydd är ett gemensamt ansvar och en viktig samhällsfråga.

Torsten ser Sunita som en länk mellan odlarna och de myndigheter som den enskilda företagaren varken har tid eller möjlighet att föra samtal med.

– Ja, säger Sunita, mitt jobb är att samla ihop synpunkter från medlemmar och beslutsunderlag nog för att påverka och driva aktuella frågor på ett framgångsrikt sätt.

Den grundläggande ståndpunkt som genomsyrar LRFs arbete är att det ska vara möjligt att investera och odla i Sverige.

– Det är knappast någon kontroversiell ståndpunkt, de allra flesta vill naturligtvis ha en inhemsk livsmedels- och trädgårdsproduktion. Jag ser det som att LRF inte bara gör stor medlemsnytta, utan även en stor samhällsnytta som försöker skapa mötesplatser för samtal och nya lösningar kring jordbruket, menar hon.

Rätt försäkrad

Som medlem i LRF har du tillgång till LRFs Medlemsförsäkringar och marknadens bästa försäkringsförmåner. Medlemsförsäkringarna är prisvärda och speciellt utvecklade för de gröna näringarna.

LRF erbjuder ett personförsäkringspaket, Säker Person, och ett säkerhetspaket, Säker Gård och Säker Hästverksamhet, i samarbete med Länsförsäkringar.

Och för dig som är medlem och äger skog finns nu en ny unik skogsförsäkring framtagen i samarbete med försäkringsbolaget If.

I ditt medlemskap ingår två medlemsförsäkringar, en basolycksfalls- och en baslivförsäkring. Nya medlemmar erbjuds en genomgång av det personliga försäkringspaketet, med ett premiefritt försäkringspaket under tre månader. Om du har barn som är yngre än sju år erbjuds du ett års kostnadsfri barnförsäkring.

Basolycksfall är en olycksfallsförsäkring som börjar gälla dagen efter du betalat in medlemsavgiften (om du blir medlem innan du fyllt 70 år).

Basliv är en livförsäkring som börjar gälla när du varit medlem i fem år (om du blir medlem innan du fyllt 70 år).

Försäkringspaket för nya medlemmar

Som ny medlem får du ett erbjudande om försäkringsrådgivning och ett tre månaders premiefritt försäkringspaket. Försäkringspaketet innehåller en olycksfallsförsäkring för dig och en för medhjälpare. Beroende på ålder och om du äger eller brukar en lantbruks- eller skogsfastighet får du dessutom möjlighet att premiefritt under tre månader teckna en livförsäkring och en sjukvårdsförsäkring.

Skogsförsäkring

LRF, LRF Försäkring och försäkringsbolaget If har tagit fram en helt ny typ av skogsförsäkring. En allriskförsäkring utan tak för högsta ersättning per skadat hektar och självriskan är fast, så du slipper krångel vid eventuell skada. Du beräknar enkelt premien på Medlemsnätet, där kan du också teckna försäkringen.

www.lrf.se/medlemsforsakringar
LRFs Medlemsservice, 020-44 44 33

Per Norlin

Anders Wetterin

Anders hjälper Per och andra skogsägare med snårig viltlagstiftning

Per Norlin har en skogsgård på 250 hektar hemma i Torsåker och har stora problem med älgskador i beståndet.

– Det nuvarande älgförvaltningssystemet fungerar dåligt och det är hemskt att se så stora värden förstöras i skogen från år till år, säger Per.

Per som har varit jaktansvarig i sin lokalavdelning är luttrad och vill se en förändring snabbt.

– Jag försöker driva ett företag. Mitt företagande är samtidigt föremål för en rad intressen som inkräktar på mina möjligheter att ta beslut i min egen verksamhet. Skogsindustrin är fortfarande en viktig del av svensk ekonomi och det kan inte vara samhällsekonomiskt försvarbart att värdet i min skog reduceras med uppemot 75 procent på grund av att älgstammen får växa okontrollerat i perioder.

Anders Wetterin som är LRFs vilt- och jaktexpert arbetar med att komma till rätta med problemen och ser fram emot det nya förvaltningssystemet som träder i kraft 2012.

– Det är en viktig delseger. LRF har jobbat med frågan sedan 2004 genom att

hitta lösningar i samarbete med alla inblandade parter. Det handlar mycket om att diskutera vem som ska göra vad och hur det ska gå till.

Anders som har arbetat på både Jägareförbundet och Naturvårdsverket har inte svårt att förstå Pers frustration.

– Viltfrågan är konfliktladdad och regelsystemen komplicerade. Det tar tid att hitta rimliga och seriösa lösningar som alla kan ställa upp på och jobba efter.

Men Anders är optimistisk i sitt fortsatta arbete.

– LRFs styrka är att vi har en rikstäckande organisation och kan hålla "örat på rälsen" samtidigt som vi kan agera med tyngd och få stort genomslag för våra frågor.

Älgarnas framfart i skogen är bara en del av de problem som skogsägande LRF-medlemmar har att tampas med. Anders arbetar även med frågor som rör vildsvin, björn, lodjur och varg och sitter i statens rovdjursutredning.

– Det är glädjande att det finns så många pålästa människor bland LRFs medlemmar och jag känner att vi är på väg åt rätt håll, säger han.

Dina medlemsförmåner

Medlemskapet i LRF innebär att du får en rad erbjudanden och förmåner direkt från första dagen i form av bollplank, ökad kunskap, trygghet, service och rabatter på produkter och tjänster. Här har vi samlat en del av allt det som ingår i medlemskapet.

Företagarcoach som bollplank

Genom LRFs företagarcoacher har du möjlighet att utveckla dig och ditt företagande. Med kraftfulla frågor stödjer coachen dig i att hitta ditt eget recept på framgång. Coachsamtalen ingår i medlemskapet och företagarcoacherna når du via ditt regionkontor.

www.lrf.se/foretagarcoacher

Medlemsnätet, www.lrf.se/medlem

På Medlemsnätet hittar du information om aktuella frågor som rör LRF, nyheter om de gröna näringarna och information om dina medlemsförmåner. Här finns även material och verktyg för dig som är företagare. Exempelvis avtal, villkor och kalkyler.

Här hittar du också information om aktuella frågor och om vilken hjälp du kan få.

Tidningen Land med Lantbruk och Skogsland (förmånsvärde 1 599 kronor per år)

Tidningarna ingår i ditt medlemskap och kommer ut varje vecka. Här kan du läsa om nyheter och trender inom de gröna näringarna. I Land Lantbruk hittar du också aktuell information från LRF.

LRF Samköp erbjuder dig som medlem rabattavtal hos ett antal utvalda leverantörer inom olika områden.

Det handlar om produkter och tjänster som sparar pengar både för ditt företag och för hela familjen. För att kunna använda vissa avtal måste du vara medlem med näringsverksamhet (lantbruks- och/eller landsbygdsmedlem), men många av rabatterna gäller även dig som är personmedlem.

Bilar och drivmedel

Gör en bättre bilaffär! Använd något av de avtal som finns med ett 20-tal billeverantörer. Avtalen ger dig både en rabatt direkt vid köpet och en bonus i efterhand hos bilmärken som bland andra Volvo, Volkswagen, Skoda, Toyota och Nissan.

Tanka drivmedel med rabatt hos OKQ8, Preem och Statoil med ett och samma kort – Agrolkortet. Du får upp till 50 öre i rabatt på diesel.

Maskiner och verktyg

Hos Ahlsell har du möjlighet att handla med rabatt på över 100 000 produkter inom områden som bland annat el, verktyg, bygg, arbetskläder, personligt skydd och VVS.

Hyr maskiner, utrustning eller flyttbara lokaler till rabatterat pris hos CRAMO eller Ramirent.

Blommor, möbler och inredning

IKEA ger medlemmar med näringsverksamhet rabatt på hela sortimentet året om. Dessutom får du bättre priser när du handlar hos Euroflorist, Gerdmans Inredningar, Sandå Måleri och AJ Produkter.

Ännu fler medlemsrabatter

På www.lrfsamkop.se/medlem hittar du aktuella nyheter och information om ytterligare rabattavtal som du får tillgång till genom ditt medlemskap i LRF. Du kan också kontakta LRFs Medlemservice om du vill ha svar på dina frågor om medlemsrabatterna.

Välkommen till LRFs Medlemservice

Du kan alltid ringa eller mejla LRFs Medlemservice med frågor om ditt medlemskap, om förmåner och rabatter, beställning av blanketter och informationsmaterial. Vi som svarar i telefon är: Agneta Wallentinsson, Lena Ring-Sjöbom, Anna Möllberg, Birgitta Wallgren och Camilla Ögren.

Våra öppettider:

Vardag kl. 08.00–16.00

Dag före röd dag kl. 08.00–12.00

Telefon: 020-44 44 33

Fax: 054-15 19 28

medlemservice@lrf.se

Mattias Espert

Margareta Åberg

Margareta kämpar för att Mattias ska få mer betalt för djurskyddet och den höga kvaliteten på svenskt kött

Margareta Åberg på LRF arbetar tillsammans med sina kollegor för svenska köttproducenter och har ett brett nätverk ute hos svenska köttbönder. Hennes roll är att bidra med kunskap och arbeta med konkurrens- och utvecklingsfrågor. **Mattias Espert** är en av de grisproducenter som står i tät kontakt med Margareta, både i egenskap av grisbonde, men också i sin roll som vice ordförande för Sveriges Grisföretagare.

Att grisbönderna är hårt pressade, det vet både Mattias och Margareta bara allt för väl.

– Antalet grisar i Sverige har under de senaste åren minskat från fyra till tre miljoner. Hade vi haft samma förutsättningar som i övriga Europa hade vi haft över fem miljoner, säger Margareta.

– Långe har grisbönderna betalat för att vi har en stark djurskyddslagstiftning i Sverige, menar Mattias. Det måste förändras och det snabbt för att vi grisbönder ska överleva. Jag vill att vi ska kunna ta betalt för volymerna.

LRF jobbar för konkurrens på samma villkor som andra länder och 2013 blir ett viktigt år.

– Då kommer äntligen direktiv från EU på att alla måste släppa sina suggor lösa under dräktighetstiden. Övriga Europa får därmed högre kostnader, investeringar som svenska grisbönder redan gjort.

En arbetsseger är den nya märkning av köttträvaran i processade livsmedel. Svenskt Kött, Axfood, Bergendahls, ICA, COOP och LRF har lanserat ursprungsmärkning, som innebär att alla charkuteriprodukter med svensk köttträvara ska svenskmärkas.

En annan viktig fråga är upphandlingar.

– Stora köpare av livsmedel är kommuner, landsting och restauranger. Mycket sällan, om ens någon gång, ställs det kvalitetskrav på djurskydd i dessa upphandlingar, berättar Margareta. LRF arbetar hårt med frågan.

Mattias vill se möjligheter till flexibilitet inom ramen för nuvarande lagstiftning utan att djuromsorgen försämrats, om man kan hitta lösningar som sänker kostnaderna, för som han säger:

– Det billiga importerade köttet kommer alltid att ligga bra till hos konsumenterna och vi kan inte konkurrera med det.

tejpa här

vik här

Frankeras ej
LRF
betalar portot

Lantbrukarnas Riksförbund Medlemsservice

Svarspost 200 000 78
658 00 Karlstad

tejpa här